

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 16 lutego 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Współpraca sądowa w sprawach cywilnych i handlowych – Rozporządzenie (WE) nr 805/2004 – Europejski tytuł egzekucyjny dla roszczeń bezspornych – Artykuł 23 lit. c) – Zawieszenie wykonania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego – Wyjątkowe okoliczności – Pojęcie

W sprawie C-393/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (sąd najwyższy Litwy) postanowieniem z dnia 23 czerwca 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 28 czerwca 2021 r., w postępowaniu:

Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH

przy udziale:

Arik Air Limited,

Asset Management Corporation of Nigeria (AMCON),

antstolis Marekas Petrovskis,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: C. Lycourgos, prezes izby, L. S. Rossi, J.-C. Bonichot, S. Rodin i O. Spineanu-Matei (sprawozdawczynie), sędziowie,

rzecznik generalny: P. Pikamäe,

sekretarz: C. Strömholm, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 8 września 2022 r.,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH – F. Heemann, Rechtsanwalt, oraz A. Juškys, advokatas,

* Język postępowania: litewski.

- w imieniu Arik Air Limited – L. Augytė-Kamarauskienė, advokatė,
- w imieniu Asset Management Corporation of Nigeria (AMCON) – A. Banys, A. Ivanauskaitė i K. Švirinas, advokatai,
- w imieniu rządu litewskiego – K. Dieninis, V. Kazlauskaitė-Švenčionienė i E. Kurelaitytė, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – S. L. Kalėda i S. Noë, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 20 października 2022 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 23 rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz.U. 2004, L 143, s. 15) oraz art. 36 ust. 1 i art. 44 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2012, L 351, s. 1).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy przewoźnikiem lotniczym Arik Air Limited (zwaną dalej „spółką Arik Air”) a Lufthansa Technik AERO Alzey GmbH (zwaną dalej „Lufthansą”) w przedmiocie wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego wszczętego przeciwko spółce Arik Air na podstawie europejskiego tytułu egzekucyjnego wydanego przez sąd niemiecki na rzecz Lufthansy.

Ramy prawne

Rozporządzenie nr 805/2004

- 3 Motywy 8, 18 i 20 rozporządzenia nr 805/2004 mają następujące brzmienie:

„(8) W konkluzjach z Tampere Rada Europejska uznała, że dostęp do wykonania orzeczenia w państwie członkowskim innym niż to, w którym orzeczenie zostało wydane, powinien być przyspieszony i uproszczony poprzez rezygnację ze stosowania środków pośrednich podejmowanych przed wykonaniem orzeczenia w państwie członkowskim, w którym wnosi się o wykonanie. Orzeczenie, któremu sąd wydania nadał zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, dla celów wykonania powinno być traktowane tak, jakby było wydane w państwie członkowskim, w którym wnosi się o wykonanie. [...]

[...]

(18) Wzajemne zaufanie do wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich uzasadnia przyjęcie przez sąd jednego z państw członkowskich, że zostały spełnione wszystkie warunki nadania orzeczeniu zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego umożliwiające wykonanie tego orzeczenia we wszystkich pozostałych państwach członkowskich bez dokonywania kontroli sądowej prawidłowego zastosowania minimalnych standardów proceduralnych w państwie członkowskim, w którym orzeczenie ma zostać wykonane.

[...]

(20) Ubieganie się o nadanie zaświadczenia [e]uropejskiego [t]ytułu egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych powinno być fakultatywne dla wierzyciela, który może zamiast tego wybrać system uznawania i wykonywania zgodnie z rozporządzeniem [Rady] (WE) nr 44/2001 [z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1)] lub inne instrumenty wspólnotowe”.

4 Artykuł 1 tego rozporządzenia, zatytułowany „Przedmiot”, stanowi:

„Celem niniejszego rozporządzenia jest utworzenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego dla roszczeń bezspornych, aby umożliwić, poprzez ustanowienie minimalnych standardów, swobodny przepływ orzeczeń, ugód sądowych oraz dokumentów urzędowych na obszarze wszystkich państw członkowskich, bez potrzeby wszczynania jakichkolwiek postępowań pośrednich w państwie członkowskim wykonania przed uznaniem i wykonaniem”.

5 Zgodnie z brzmieniem art. 5 tego rozporządzenia, zatytułowanego „Zniesienie exequatur”:

„Orzeczenie, któremu nadane zostało zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego w państwie członkowskim wydania, jest uznawane i wykonywane w innych państwach członkowskich bez potrzeby stwierdzania wykonalności i bez możliwości sprzeciwienia się jego uznaniu”.

6 Artykuł 6 tego rozporządzenia, zatytułowany „Wymagania dotyczące nadania zaświadczenia [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego”, stanowi w ust. 1 lit. a) i w ust. 2:

„1. Orzeczeniu w sprawie roszczenia bezspornego wydanemu w państwie członkowskim nadaje się, na wniosek złożony w dowolnym czasie w sądzie wydania, zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego, jeżeli:

a) orzeczenie jest wykonalne w państwie członkowskim wydania; oraz

[...]

2. W przypadku pozbawienia, zawieszenia lub ograniczenia wykonalności orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego, wydaje się, na wniosek złożony w dowolnym czasie w sądzie wydania, zaświadczenie wskazujące na brak lub ograniczenie wykonalności, przy użyciu standardowego formularza przedstawionego w załączniku IV”.

7 Artykuł 10 rozporządzenia nr 805/2004, zatytułowany „Sprostowanie lub uchylenie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego”, stanowi w ust. 1 i 2:

„1. Na wniosek złożony do sądu wydania zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego podlega

- a) sprostowaniu, gdy na skutek istotnego błędu, istnieje rozbieżność pomiędzy orzeczeniem a zaświadczeniem;
- b) uchyleniu, gdy zostało nadane oczywiście bezzasadnie, biorąc pod uwagę wymogi ustanowione w niniejszym rozporządzeniu.

2. Do sprostowania lub uchylenia zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego stosuje się prawo państwa członkowskiego wydania”.

8 Artykuł 11 rozporządzenia nr 805/2004, zatytułowany „Skutek zaświadczenia [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego”, brzmi następująco:

„Zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego jest skuteczne jedynie w granicach wykonalności orzeczenia”.

9 Zgodnie z art. 18 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowanym „Konwalidacja braku zgodności z minimalnymi standardami”:

„1. Jeżeli postępowanie w państwie członkowskim wydania nie spełniło wymagań proceduralnych określonych w art. 13–17, brak takiej zgodności może być konwalidowany, a orzeczeniu może być nadane zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego, jeżeli:

- a) orzeczenie zostało doręczone dłużnikowi zgodnie z wymaganiami proceduralnymi według art. 13 lub 14; i
- b) dłużnik miał możliwość zaskarżyć orzeczenie za pomocą środków umożliwiających pełną kontrolę sądową i dłużnik został należycie poinformowany w orzeczeniu lub wraz z nim o wymaganiach proceduralnych dotyczących tego zaskarżenia, w tym o nazwie i adresie instytucji, do której należy złożyć środek zaskarżenia oraz, w danym przypadku, o terminie do jego złożenia; i
- c) dłużnik nie zaskarżył orzeczenia zgodnie ze stosownymi wymaganiami proceduralnymi.

2. Jeżeli postępowanie w państwie członkowskim wydania nie spełniło wymagań proceduralnych określonych w art. 13 lub 14, brak takiej zgodności może być konwalidowany, jeżeli zachowanie dłużnika w postępowaniu sądowym potwierdza, że osobiście otrzymał on dokument podlegający doręczeniu w czasie umożliwiającym mu przygotowanie obrony”.

10 Artykuł 20 tego rozporządzenia, zatytułowany „Postępowanie egzekucyjne”, w ust. 1 stanowi:

„Bez uszczerbku dla przepisów niniejszego rozdziału procedury egzekucyjne podlegają prawu państwa członkowskiego wykonania.

Orzeczenie, któremu nadano zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego, jest wykonywane na takich samych warunkach, jak orzeczenie wydane w państwie członkowskim wykonania”.

11 Artykuł 21 rozporządzenia nr 805/2004, zatytułowany „Odmowa wykonania”, stanowi:

„1. Na wniosek dłużnika, sąd właściwy w państwie członkowskim wykonania odmawia wykonania, jeżeli orzeczenie, któremu nadano zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego, nie da się pogodzić z wcześniejszym orzeczeniem wydanym w jakimkolwiek państwie członkowskim bądź w państwie trzecim, pod warunkiem że:

- a) wcześniejsze orzeczenie zostało wydane w odniesieniu do tego samego przedmiotu sporu i dotyczyło tych samych stron; i
- b) wcześniejsze orzeczenie zostało wydane w państwie członkowskim wykonania lub spełnia warunki konieczne dla jego uznania w państwie członkowskim wykonania; i
- c) niemożność pogodzenia orzeczeń nie była i nie mogła być podniesiona w formie zarzutu w postępowaniu sądowym w państwie członkowskim wydania.

2. W żadnych okolicznościach orzeczenie lub nadanie mu zaświadczenia [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego [opatrzenie go zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego] nie mogą być przedmiotem kontroli pod względem merytorycznym w państwie członkowskim wykonania”.

12 Zgodnie z brzmieniem art. 23 tego rozporządzenia, zatytułowanego „Zawieszenie lub ograniczenie wykonania”:

„Jeżeli dłużnik:

- zaskarżył orzeczenie, któremu nadano zaświadczenie [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego, w tym wniosek o kontrolę w rozumieniu art. 19, lub
- złożył wniosek o sprostowanie lub cofnięcie zaświadczenia [e]uropejskiego [t]ytułu [e]gzekucyjnego zgodnie z art. 10,
- właściwy sąd lub organ w państwie członkowskim wykonania może na wniosek dłużnika:
 - a) ograniczyć postępowanie egzekucyjne do środków zabezpieczających; lub
 - b) uzależnić wykonanie od złożenia określonego przez siebie zabezpieczenia; lub
 - c) w wyjątkowych okolicznościach zawiesić postępowanie egzekucyjne”.

Rozporządzenie nr 1215/2012

13 Artykuł 36 ust. 1 rozporządzenia nr 1215/2012 stanowi:

„Orzeczenia wydane w jednym państwie członkowskim są uznawane w innych państwach członkowskich bez potrzeby przeprowadzania specjalnego postępowania”.

14 Artykuł 44 tego rozporządzenia przewiduje:

„1. W razie złożenia wniosku o odmowę wykonania orzeczenia na mocy sekcji 3 podsekcja 2, sąd w wezwanym państwie członkowskim może na wniosek osoby, przeciwko której wystąpiono o wykonanie orzeczenia:

- a) ograniczyć postępowanie egzekucyjne do środków zabezpieczających;
- b) uzależnić wykonanie od złożenia określonego przez siebie zabezpieczenia; lub
- c) zawiesić postępowanie wykonawcze w całości lub w części.

2. Na wniosek osoby, przeciwko której wystąpiono o wykonanie orzeczenia, właściwy organ w wezwanym państwie członkowskim zawiesza postępowanie wykonawcze, jeżeli w państwie członkowskim pochodzenia [wydania] zawieszono wykonalność tego orzeczenia”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

- 15 W dniu 14 czerwca 2019 r. Amtsgericht Hünfeld (sąd rejonowy w Hünfeld, Niemcy) wydał nakaz zapłaty przeciwko spółce Arik Air w celu odzyskania wierzytelności w wysokości 2 292 993,32 EUR na rzecz Lufthansy. Na podstawie tego nakazu sąd ten wydał w dniu 24 października 2019 r. europejski tytuł egzekucyjny, a w dniu 2 grudnia 2019 r. zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego.
- 16 Spółka Lufthansa zwróciła się do komornika sądowego prowadzącego działalność na Litwie (zwanego dalej „komornikiem”) o wykonanie tego tytułu egzekucyjnego zgodnie z tym zaświadczeniem.
- 17 Spółka Arik Air wystąpiła do Landgericht Frankfurt am Main (sądu krajowego we Frankfurcie nad Menem, Niemcy) na podstawie art. 10 rozporządzenia nr 805/2004 z żądaniem uchylenia zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego i wstrzymania egzekucji na tej podstawie, że nieprawidłowo zostały tej spółce doręczone dokumenty procesowe przez Amtsgericht Hünfeld (sąd rejonowy w Hünfeld), co spowodowało niedotrzymanie terminu na wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty wydanego przez ten sąd.
- 18 Spółka Arik Air złożyła również na Litwie do komornika wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia przez sąd niemiecki, do którego wpłynął wniosek o uchylenie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego i o zaprzestanie egzekucji. Rzeczonego komornik odmówił uwzględnienia tego wniosku o zawieszenie postępowania uznając, że właściwe przepisy krajowe nie przewidują możliwości takiego zawieszenia ze względu na wniesienie do sądu państwa członkowskiego wydania skargi o stwierdzenie nieważności pierwotnego orzeczenia podlegającego wykonaniu.
- 19 Postanowieniem z dnia 9 kwietnia 2020 r. Landgericht Frankfurt am Main (sąd krajowy we Frankfurcie nad Menem) uzależnił zawieszenie wykonania europejskiego tytułu egzekucyjnego z dnia 24 października 2019 r. od złożenia przez spółkę Arik Air zabezpieczenia w wysokości 2 000 000 EUR. Sąd ten podniósł, że w braku zapłaty tego zabezpieczenia wniosek o zawieszenie

tego tytułu nie mógłby zostać uwzględniony, skoro spółka Arik Air nie wykazała, że wspomniany tytuł został wydany niezgodnie z prawem, ani że terminy do wniesienia sprzeciwu zostały przekroczone bez winy ze strony tej spółki.

- 20 Spółka Arik Air wniosła do Kauno apylinkės teismas (sądu rejonowego w Kownie, Litwa) skargę na postanowienie komornika odmawiające zawieszenia tego postępowania egzekucyjnego. Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2020 r. sąd ten oddalił skargę.
- 21 Postanowieniem z dnia 25 września 2020 r. Kauno apygardos teismas (sąd okręgowy w Kownie, Litwa), orzekając w przedmiocie apelacji wniesionej przez spółkę Arik Air, uchylił postanowienie Kauno apylinkės teismas (sądu rejonowego w Kownie) z dnia 11 czerwca 2020 r. i postanowił zawiesić rozpatrywane postępowanie egzekucyjne do czasu wydania przez sąd niemiecki prawomocnego orzeczenia w przedmiocie wniosków spółki Arik Air. Kauno apygardos teismas (sąd okręgowy w Kownie) stwierdził, że z uwagi na ryzyko nieproporcjonalnej szkody, jaka mogłaby wyniknąć z postępowania egzekucyjnego wszczętego przeciwko spółce Arik Air, wniesienie odwołania od zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego do sądu państwa członkowskiego wydania stanowiło wystarczającą podstawę do zawieszenia tego postępowania. Sąd ten uznał też, odmiennie niż Kauno apylinkės teismas (sąd rejonowy w Kownie, Litwa), że wobec braku informacji potwierdzającej wpłacenie zabezpieczenia określonego przez sąd niemiecki na tym etapie postępowania, nie było podstaw do stwierdzenia, że do tego ostatniego sądu należy decyzja w przedmiocie wypowiedzenia się co do zasadności czynności w ramach postępowania egzekucyjnego.
- 22 Spółka Lufthansa wniosła do Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (sądu najwyższego Litwy), będącego sądem odsyłającym, skargę kasacyjną na postanowienie Kauno apygardos teismas (sądu okręgowego w Kownie) z dnia 25 września 2020 r.
- 23 Sąd ten zastanawia się przede wszystkim nad zasięgiem, przesłankami stosowania i zakresem kontroli sprawowanej przez właściwe sądy lub organy wykonującego nakaz państwa członkowskiego na podstawie art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004.
- 24 W tym względzie wspomniany sąd uważa, że z samego brzmienia tego artykułu wynika, iż sądowi lub właściwemu organowi wykonującego nakaz państwa członkowskiego przysługuje swoboda w zakresie możliwości zarządzenia zawieszenia postępowania egzekucyjnego i zastanawia się, jaki jest zakres tego uznania. Zauważa on, po pierwsze, że wyrażenia „zaskarżył” i „w tym” zawarte w tym artykule zakładają, że obejmuje wszystkie środki odwoławcze w państwie członkowskim wydania, który to warunek wydaje się być spełniony w niniejszej sprawie, a po drugie, że zakres pojęcia „wyjątkowych okoliczności” powinien być interpretowany w sposób jednolity w państwach członkowskich.
- 25 Sąd odsyłający wyjaśnia, że o ile w niniejszej sprawie przed sądami państwa członkowskiego wydania toczą się postępowania sądowe, o tyle strony w postępowaniu głównym nie zgadzają się co do znaczenia, zakresu i perspektyw powodzenia tych postępowań. I tak, o ile spółka Arik Air utrzymuje, że korzysta z prawa do wniesienia skargi, o tyle spółka Lufthansa kwestionuje, jakoby strona ta miała takie prawo i twierdzi, że zmierza ona jedynie do opóźnienia postępowania egzekucyjnego. W związku z tym sąd ten zastanawia się nad zakresem kontroli postępowania toczącego się w państwie członkowskim wydania, do którego należy ewentualnie zobowiązany.

- 26 Następnie wspomniany sąd zastanawia się, zważywszy na użycie spójnika „lub” zawartego między różnymi środkami przewidzianymi w art. 23 rozporządzenia nr 805/2004, jakie sąd lub właściwy organ w państwie członkowskim wykonania może podjąć w celu zawieszenia lub ograniczenia wykonania, czy możliwe jest jednoczesne zastosowanie kilku z tych środków.
- 27 Wreszcie sąd odsyłający zauważa, że na podstawie rozporządzenia nr 1215/2012 orzeczenie o zawieszeniu wykonalności wydane w państwie członkowskim wydania powinno wywoływać skutki w państwie członkowskim wykonania zgodnie z ogólnym obowiązkiem uznawania orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych, zdefiniowanym w art. 36 ust. 1 tego rozporządzenia. Jednakże odrębny obowiązek zawieszenia postępowania egzekucyjnego jest również wymieniony w art. 44 ust. 2 wspomnianego rozporządzenia. Natomiast rozporządzenie nr 805/2004 nie uściśla, czy zawieszenie wykonalności orzeczenia sądowego w państwie członkowskim wydania powinno prowadzić do automatycznego zawieszenia wykonania tego orzeczenia w innym państwie członkowskim, czy też konieczne jest w tym celu orzeczenie właściwych organów państwa członkowskiego wykonania. Należy zatem zadać sobie pytanie, czy system podobny do systemu przewidzianego w rozporządzeniu nr 1215/2012 powinien mieć zastosowanie w ramach rozporządzenia nr 805/2004.
- 28 W tych właśnie okolicznościach Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (sąd najwyższy Litwy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:
- „1) W jaki sposób, biorąc pod uwagę cele rozporządzenia nr 805/2004, między innymi cel polegający na przyspieszeniu i uproszczeniu wykonywania orzeczeń państw członkowskich oraz skuteczną ochronę prawa do rzetelnego procesu, należy interpretować pojęcie »wyjątkowych okoliczności« użyte w art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004? Jaki zakres uznania mają właściwe organy państwa członkowskiego wykonania w zakresie interpretacji [tego] pojęcia [...]?
- 2) Czy okoliczności, takie jak w niniejszej sprawie, związane z postępowaniem sądowym w państwie wydania, które rozstrzyga kwestię uchylenia orzeczenia, na podstawie którego wydano europejski tytuł egzekucyjny, należy uznać za istotne przy rozstrzygnięciu o zastosowaniu art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004? Według jakich kryteriów należy oceniać postępowanie odwoławcze w państwie członkowskim wydania i jak kompleksowa powinna być ocena postępowania toczącego się w państwie członkowskim wydania, dokonywana przez właściwe organy państwa członkowskiego wykonania?
- 3) Co jest przedmiotem oceny przy rozstrzygnięciu o zastosowaniu pojęcia »wyjątkowych okoliczności« użytego w art. 23 rozporządzenia nr 805/2004: czy należy ocenić wpływ poszczególnych okoliczności sporu, gdy orzeczenie państwa wydania jest kwestionowane w państwie wydania, czy należy przeanalizować ewentualne korzyści lub szkody wynikające z zastosowania danego środka określonego w art. 23 rozporządzenia, czy też należy przeanalizować możliwości gospodarcze dłużnika w zakresie wykonania orzeczenia lub inne okoliczności?
- 4) Czy na podstawie art. 23 rozporządzenia nr 805/2004 możliwe jest jednoczesne zastosowanie kilku środków określonych w tym artykule? W przypadku odpowiedzi twierdzącej na to pytanie: na jakich kryteriach powinny się opierać właściwe organy państwa wykonania przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie zasadności i proporcjonalności zastosowania kilku z tych środków?

- 5) Czy do orzeczenia państwa wydania w przedmiocie zawieszenia (lub pozbawienia) wykonalności należy stosować reżim prawny określony w art. 36 ust. 1 rozporządzenia [nr 1215/2012], czy też zastosowanie ma reżim prawny podobny do reżimu określonego w art. 44 ust. 2 tego rozporządzenia?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań od pierwszego do trzeciego

- 29 Poprzez pytania od pierwszego do trzeciego, które należy rozpatrzyć łącznie, sąd odsyłający zwraca się w istocie do Trybunału o dokonanie wykładni pojęcia „wyjątkowych okoliczności” w rozumieniu art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004. Sąd ten zmierza w szczególności do ustalenia, czy i w jakim zakresie okoliczności związane z postępowaniem sądowym toczącym się w państwie członkowskim wydania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, mają znaczenie dla celów określenia zakresu tego pojęcia.
- 30 Zgodnie z art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004, jeżeli dłużnik zaskarżył orzeczenie, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, w tym wniosku o ponowne zbadanie w rozumieniu art. 19 tego rozporządzenia, lub złożył wniosek o sprostowanie lub cofnięcie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego zgodnie z art. 10 tego rozporządzenia, sąd lub właściwy organ państwa członkowskiego wykonania może, na wniosek dłużnika, w wyjątkowych okolicznościach, zawiesić postępowanie egzekucyjne.
- 31 Należy zauważyć, że przepis ten nie zawiera żadnego odesłania do prawa państw członkowskich w odniesieniu do znaczenia i zakresu, jaki należy przypisać pojęciu „wyjątkowych okoliczności”, w związku z czym w świetle wymogów zarówno jednolitego stosowania prawa Unii, jak i zasady równości, pojęcie to należy uznać za autonomiczne pojęcie prawa Unii i powinno być interpretowane na jej terytorium w sposób jednolity (zob. podobnie wyrok z dnia 27 stycznia 2022 r., Zinātnes parks, C-347/20, EU:C:2022:59, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 32 Okoliczność, że art. 20 ust. 1 rozporządzenia nr 805/2004 odsyła do prawa państwa członkowskiego wykonania w odniesieniu do postępowań egzekucyjnych, nie może podważyć tego stwierdzenia. Jak bowiem zauważył również rzecznik generalny w pkt 15 opinii, odesłanie to pozostaje bez uszczerbku dla przepisów rozdziału IV tego rozporządzenia, a w szczególności jego art. 23, który ustanawia przesłanki ograniczenia lub zawieszenia postępowania egzekucyjnego, w przypadku gdy środek zaskarżenia lub wniosek został wniesiony przez dłużnika w państwie członkowskim wydania.
- 33 W związku z tym, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, przy dokonywaniu wykładni pojęcia „wyjątkowych okoliczności” w rozumieniu art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004 należy wziąć pod uwagę nie tylko brzmienie tego przepisu, ale także kontekst, w jaki się on wpisuje, oraz cele aktu, którego jest częścią (zob. podobnie wyrok z dnia 9 października 2019 r., BGL BNP Paribas, C-548/18, EU:C:2019:848, pkt 25 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 34 Co się tyczy, po pierwsze, brzmienia art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004, z samego brzmienia tego przepisu, a w szczególności z użycia czasownika „móc” i przymiotnika „wyjątkowy” wynika, że pozostawiając sądom lub organom państwa członkowskiego wykonania pewien zakres uznania przy ocenie konieczności zawieszenia wykonania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, prawodawca Unii zamierzał ograniczyć to uprawnienie

poprzez stwierdzenie, że zaistniały okoliczności, które zakwalifikował jako „wyjątkowe”, tak że przepis ten powinien podlegać wykładni ścisłej (zob. analogicznie wyrok z dnia 22 października 2015 r., Thomas Cook Belgium, C-245/14, EU:C:2015:715, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 35 Niemniej jednak z użycia przez prawodawcę Unii pojęcia „wyjątkowych okoliczności” należy wywnioskować, że prawodawca ten nie zamierzał ograniczyć zakresu art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004 wyłącznie do sytuacji siły wyższej, które wynikają co do zasady ze zdarzeń niemożliwych do przewidzenia i niemożliwych do uniknięcia z przyczyn niezależnych od dłużnika.
- 36 Biorąc pod uwagę te informacje tekstowe, należy stwierdzić, że możliwość zawieszenia postępowania w sprawie wykonania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego powinna być zastrzeżona dla przypadków, w których kontynuacja wykonania naraziłaby dłużnika na rzeczywiste ryzyko szczególnie poważnej szkody, której naprawienie byłoby niemożliwe lub nadmiernie utrudnione w przypadku pomyślnego zakończenia postępowania odwoławczego lub uwzględnienia wniosku złożonego w państwie członkowskim wydania.
- 37 Ponadto z brzmienia art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004 wynika, że istnienie postępowania sądowego wszczętego przez dłużnika w państwie członkowskim wydania albo w celu zakwestionowania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, albo w celu zażądania sprostowania lub cofnięcia zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, stanowi warunek wstępny zbadania przez sąd lub właściwy organ państwa członkowskiego wykonania istnienia wyjątkowych okoliczności w celu ewentualnego zawieszenia wykonania tego tytułu.
- 38 Po drugie, co się tyczy kontekstu, w jaki wpisuje się art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004, należy zauważyć, że w systematyce tego rozporządzenia zniesienie exequatur, przewidziane w jego art. 5, opiera się na wyraźnym podziale kompetencji między sądami i organami państwa członkowskiego wydania i sądów państwa członkowskiego wykonania, obwarowanym wymogami zarówno w ramach postępowania prowadzącego do wydania orzeczenia dotyczącego roszczenia bezspornego, jak i przy wykonywaniu tego orzeczenia. Ten podział kompetencji wynika z faktu, że wiarygodność i stwierdzający ją europejski tytuł egzekucyjny są ustalane na podstawie prawa państwa członkowskiego wydania, podczas gdy postępowanie egzekucyjne jest, zgodnie z art. 20 rzeczonego rozporządzenia, regulowane przez prawo państwa członkowskiego wykonania.
- 39 I tak w państwie członkowskim wydania opatrzenie orzeczenia dotyczącego roszczenia bezspornego zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego jest uzależnione od przestrzegania minimalnych standardów przewidzianych w rozdziale III rozporządzenia nr 805/2004. W tym względzie, zgodnie z art. 18 tego rozporządzenia, nieprzestrzeganie tych norm może zostać naprawione wyłącznie przed sądami lub organami tego państwa.
- 40 Natomiast sądy lub właściwe organy wykonującego nakaz państwa członkowskiego w ramach jurysdykcji przyznanej im w art. 20 rozporządzenia nr 805/2004 są uprawnione do badania istnienia okoliczności uzasadniających odmowę wykonania, na podstawie art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia, lub ograniczenia lub zawieszenia wykonania zgodnie z art. 23 tego rozporządzenia.

- 41 Jednakże żadne spory dotyczące orzeczenia wydanego w państwie członkowskim wydania lub opatrzenia go zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego nie mogą podlegać ocenie tych sądów lub organów. Jak bowiem wynika z art. 21 ust. 2 rozporządzenia nr 805/2004 w związku z jego motywem 18, wzajemne zaufanie między państwami członkowskimi do wymiaru sprawiedliwości w każdym z państw członkowskich powinno prowadzić do tego, że każdy sąd państwa członkowskiego może uznać, iż wszystkie przesłanki opatrzenia zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego są spełnione, tak aby orzeczenie dotyczące roszczenia bezspornego lub jego zaświadczenie nie mogło w żadnym wypadku zostać poddane kontroli merytorycznej w państwie członkowskim wykonania.
- 42 Z systematyki rozporządzenia nr 805/2004 wynika zatem, że sądy lub właściwe organy państwa członkowskiego wykonania nie są właściwe do badania – ani bezpośrednio ani pośrednio – w ramach wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego, takiego orzeczenia wydanego w państwie członkowskim wydania lub opatrzenia go zaświadczeniem europejskiego tytułu egzekucyjnego.
- 43 Zważywszy na ten podział kompetencji między sądami i organami państwa członkowskiego wydania oraz sądami i organami państwa członkowskiego wykonania, którego dokonuje rozporządzenie nr 805/2004, sądy lub organy państwa członkowskiego wykonania dysponują ograniczonym zakresem uznania w odniesieniu do oceny okoliczności, w świetle których można uwzględnić wnioski o zawieszenie wykonania. W związku z tym przy rozpatrywaniu takiego wniosku i w celu wykazania wyjątkowego charakteru okoliczności przywołanych na jego poparcie przez dłużnika, owe sądy lub organy powinny ograniczyć się, po stwierdzeniu istnienia środka zaskarżenia lub wniosku w państwie członkowskim wydania w rozumieniu art. 23 rozporządzenia nr 805/2004, do wyważenia występujących interesów, czyli interesu wierzyciela polegającego na natychmiastowym wykonaniu orzeczenia dotyczącego jego wierzytelności, i interesu dłużnika, polegającego na uniknięciu szczególnie poważnej lub niemożliwej do naprawienia szkody w celu określenia idealnej równowagi. W trakcie tego badania wykluczone jest, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 30 opinii, by wspomniane sądy lub organy dokonały jakiegokolwiek oceny, nawet *prima facie*, zasadności powództwa lub wniosku złożonego przez dłużnika w państwie członkowskim wydania.
- 44 Po trzecie, konieczność ścisłej wykładni pojęcia „wyjątkowych okoliczności” znajduje potwierdzenie w wykładni celowościowej art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004.
- 45 Jak wynika bowiem z jego art. 1 w związku z motywem 8 tego rozporządzenia, ma ono na celu zapewnienie swobodnego przepływu w szczególności orzeczeń dotyczących roszczeń bezspornych, przyspieszenie i uproszczenie ich wykonania w państwie członkowskim innym niż to, w którym orzeczenie zostało wydane. Mając na względzie ten cel, konieczna jest również ścisła wykładnia warunków stanowiących przeszkodę w natychmiastowym wykonaniu orzeczeń, przewidzianych w art. 21 i 23 wspomnianego rozporządzenia.
- 46 W świetle powyższych rozważań na pytania od pierwszego do trzeciego należy odpowiedzieć, że art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004 należy interpretować w ten sposób, że zawarte w nim pojęcie „wyjątkowych okoliczności” odnosi się do sytuacji, w której dalsze prowadzenie postępowania w sprawie wykonania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, w przypadku gdy dłużnik wniósł w państwie członkowskim wydania środek zaskarżenia od tego orzeczenia lub wnioski o sprostowanie lub cofnięcie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, naraziłoby tego dłużnika na rzeczywiste ryzyko szczególnie poważnej szkody, której naprawienie byłoby w razie uchylecia tego orzeczenia albo sprostowania

lub cofnięcia zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego niemożliwe lub nadmiernie utrudnione. Pojęcie to nie odnosi się do okoliczności związanych z postępowaniem sądowym toczącym się w państwie członkowskim wydania przeciwko orzeczeniu, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, lub przeciwko zaświadczeniu europejskiego tytułu egzekucyjnego.

W przedmiocie pytania czwartego

- 47 Poprzez pytanie czwarte sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 23 rozporządzenia nr 805/2004 należy interpretować w ten sposób, że pozwala on na jednoczesne zastosowanie środków ograniczających, ustanowienie zabezpieczenia lub zawieszenia wykonania przewidzianych w lit. a), b) i c).
- 48 W tym względzie należy zauważyć, że art. 23 rozporządzenia nr 805/2004, zatytułowany „Zawieszenie lub ograniczenie wykonania”, wymienia środki, jakie mogą, na wniosek dłużnika, zarządzić sąd lub właściwy organ państwa członkowskiego wykonania, a mianowicie ograniczenie postępowania egzekucyjnego do środków zabezpieczających, uzależnienie wykonania od ustanowienia zabezpieczenia lub zawieszenia egzekucji w wyjątkowych okolicznościach.
- 49 Z brzmienia tego artykułu wynika, że przewidziane w nim środki są połączone spójnikiem „lub”, który w niektórych wersjach językowych może mieć znaczenie albo alternatywne, albo kumulatywne (zob. podobnie wyrok z dnia 30 stycznia 2020 r., Autoservizi Giordano, C-513/18, EU:C:2020:59, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo). Użycie tego spójnika nie świadczy zatem o zamiarze prawodawcy Unii co do możliwości jednoczesnego stosowania środków, o których mowa w art. 23 rozporządzenia nr 805/2004.
- 50 Natomiast systematyka tego artykułu i zakres przewidzianych w nim środków pozwalają stwierdzić, że jednoczesne zastosowanie z jednej strony środka polegającego na zawieszeniu postępowania egzekucyjnego przewidziane w art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004 a z drugiej strony środka ograniczenia tego postępowania przewidziane w tym art. 23 lit. a) lub środka przewidzianego we wspomnianym art. 23 lit. b), polegającego na zobowiązaniu wierzyciela do ustanowienia zabezpieczenia, nie jest możliwe.
- 51 Zawieszenie postępowania egzekucyjnego zarządzone na wniosek dłużnika zgodnie z art. 23 lit. c) rozporządzenia nr 805/2004 stoi bowiem na przeszkodzie – ze względu na jego natychmiastowy skutek na kontynuację tego postępowania – możliwości ograniczenia tego postępowania do środków zabezpieczających w rozumieniu art. 23 lit. a) tego rozporządzenia. Nałożony na wierzyciela obowiązek ustanowienia zabezpieczenia na podstawie art. 23 lit. b) wspomnianego rozporządzenia został przewidziany w celu umożliwienia niezwłocznego przystąpienia do egzekucji danej wierzytelności, co logicznie wyklucza jednoczesne zastosowanie środka polegającego na zawieszeniu egzekucji.
- 52 Niemniej jednak – jak zauważył rzecznik generalny w pkt 52 opinii – nie jest wykluczone, że właściwy sąd lub organ państwa członkowskiego wykonania może nałożyć na wierzyciela obowiązek dostarczenia złożenia zabezpieczenia jako warunek wdrożenia środków egzekucyjnych o charakterze wyłącznie zabezpieczającym.

53 W świetle powyższych rozważań na pytanie czwarte należy odpowiedzieć, iż art. 23 rozporządzenia nr 805/2004 należy interpretować w ten sposób, że pozwala on na jednoczesne zastosowanie środków ograniczających i ustanowienia zabezpieczenia przewidzianych w lit. a) i b), lecz nie pozwala na jednoczesne zastosowanie jednego z tych dwóch środków wraz z zawieszeniem postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w lit. c).

W przedmiocie pytania piątego

54 Pytanie piąte, które dotyczy wykładni art. 36 ust. 1 i art. 44 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012, odnosi się do skutków orzeczenia wydanego w państwie członkowskim wydania nakazującego zawieszenie wykonalności orzeczenia dotyczącego roszczenia bezspornego, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, w przedmiocie postępowania egzekucyjnego dotyczącego tego ostatniego orzeczenia, które zostało wszczęte w państwie członkowskim wykonania.

55 Na wstępie należy zauważyć, że o ile z wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym nie wynika, by w dniu wystąpienia do Trybunału właściwy sąd niemiecki wydał ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie zawieszenia wykonania europejskiego tytułu egzekucyjnego z dnia 24 października 2019 r., o tyle wszczęte w tym dniu postępowanie w tym przedmiocie toczyło się przed tym sądem, wobec czego nie można wykluczyć, że wydane zostanie orzeczenie o zawieszeniu wykonania tego tytułu. W związku z tym nie wydaje się oczywiste, że odpowiedź na pytanie piąte nie byłaby użyteczna dla sądu odsyłającego dla rozstrzygnięcia zawisłego przed nim sporu. Wynika z tego, że pytanie to jest dopuszczalne.

56 Należy również zauważyć, że nawet jeśli formalnie sąd odsyłający zwraca się o dokonanie wykładni art. 36 ust. 1 i art. 44 ust. 2 rozporządzenia nr 1215/2012, to rozporządzenie nr 805/2004, na podstawie którego wszczęto postępowanie egzekucyjne w sprawie w postępowaniu głównym, samo reguluje w art. 6 ust. 2 przypadek zawieszenia wykonalności orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego.

57 W tym względzie, ponieważ Trybunał jest właściwy, by wywieść z całości informacji przedstawionych przez sąd odsyłający, a w szczególności z uzasadnienia postanowienia odsyłającego, elementy prawa Unii, które wymagają wykładni w świetle przedmiotu sporu (zob. podobnie wyrok z dnia 22 kwietnia 2021 r., Profi Credit Slovakia, C-485/19, EU:C:2021:313, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo), pytanie piąte należy rozumieć jako dotyczące wykładni art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 805/2004.

58 W konsekwencji poprzez pytanie piąte sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 805/2004 należy interpretować w ten sposób, że jeżeli wykonalność orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, została zawieszona w państwie członkowskim wydania, sąd państwa członkowskiego wykonania jest zobowiązany, na podstawie tego orzeczenia, zawiesić postępowanie egzekucyjne wszczęte w tym ostatnim państwie.

59 W tym względzie należy zauważyć, że z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 805/2004 wynika, iż opatrzenie zaświadczeniem orzeczenia dotyczącego roszczenia bezspornego jako europejski tytuł egzekucyjny jest uzależnione od spełnienia szeregu przesłanek, w tym przesłanki określonej w art. 6 ust. 1 lit. a) tego rozporządzenia, dotyczącego wykonalności tego orzeczenia w państwie członkowskim wydania.

- 60 Zgodnie z treścią art. 11 tego rozporządzenia zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego jest skuteczne jedynie w granicach wykonalności orzeczenia.
- 61 Z przepisów tych wynika, że europejski tytuł egzekucyjny nie może wywoływać skutków prawnych, jeżeli wykonalność orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie, została zawieszona w państwie członkowskim wydania.
- 62 To w tym kontekście art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 805/2004 przewiduje, że w przypadku pozbawienia, zawieszenia lub ograniczenia wykonalności orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, wydaje się, na wniosek złożony w dowolnym czasie w sądzie wydania, zaświadczenie wskazujące na brak lub ograniczenie wykonalności, przy użyciu standardowego formularza przedstawionego w załączniku IV do tego rozporządzenia.
- 63 W konsekwencji, jeżeli wykonalność orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, została zawieszona w państwie członkowskim wydania, sąd lub właściwy organ państwa członkowskiego wykonania jest zobowiązany zawiesić postępowanie egzekucyjne wszczęte w tym państwie w przypadku przedstawienia zaświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 805/2004.
- 64 W świetle powyższych rozważań na pytanie piąte należy odpowiedzieć, iż art. 6 ust. 2 rozporządzenia nr 805/2004 w związku z art. 11 tego rozporządzenia należy interpretować w ten sposób, że jeżeli wykonalność orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego została zawieszona w państwie członkowskim wydania, a zaświadczenie przewidziane w tym art. 6 ust. 2 zostało przedstawione sądowi państwa członkowskiego wykonania, sąd ten jest zobowiązany zawiesić, na podstawie tego orzeczenia, postępowanie egzekucyjne wszczęte w tymże państwie wykonania.

W przedmiocie kosztów

- 65 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

- 1) Artykuł 23 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia europejskiego tytułu egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych**

należy interpretować w ten sposób, że:

zawarte w nim pojęcie „wyjątkowych okoliczności” odnosi się do sytuacji, w której dalsze prowadzenie postępowania w sprawie wykonania orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, w przypadku gdy dłużnik wniósł w państwie członkowskim wydania środek zaskarżenia od tego orzeczenia lub wniosek o sprostowanie lub cofnięcie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego, naraziłoby tego dłużnika na rzeczywiste ryzyko szczególnie poważnej szkody, której naprawienie byłoby w razie uchylecia tego orzeczenia albo sprostowania lub cofnięcia

zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego niemożliwe lub nadmiernie utrudnione. Pojęcie to nie odnosi się do okoliczności związanych z postępowaniem sądowym toczącym się w państwie członkowskim wydania przeciwko orzeczeniu, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, lub przeciwko zaświadczeniu europejskiego tytułu egzekucyjnego.

2) Artykuł 23 rozporządzenia nr 805/2004

należy interpretować w ten sposób, że:

pozwała on na jednoczesne zastosowanie środków ograniczających i ustanowienia zabezpieczenia przewidzianych w lit. a) i b), lecz nie pozwala na jednoczesne zastosowanie jednego z tych dwóch środków wraz z zawieszeniem postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w lit. c).

3) Artykuł 6 ust. 2 rozporządzenia nr 805/2004 w związku z jego art. 11

należy interpretować w ten sposób, że:

jeżeli wykonalność orzeczenia, któremu nadano zaświadczenie europejskiego tytułu egzekucyjnego, została zawieszona w państwie członkowskim wydania, a zaświadczenie przewidziane w tym art. 6 ust. 2 zostało przedstawione sądowi państwa członkowskiego wykonania, sąd ten jest zobowiązany zawiesić, na podstawie tego orzeczenia, postępowanie egzekucyjne wszczęte w tymże państwie wykonania.

Podpisy